

ANSÖKAN OM UTVECKLINGSMEDEL TILL FÖREBYGGANDE INSATSER FÖR KUNGS HOLMENS UNGA FLICKOR

Sammanfattning

Länsstyrelsen utlyser möjligheten att söka medel för stöd och utveckling av skyddsfaktorer inom det förebyggande arbetet. Ett av länsstyrelsens prioriterade områden är insatser som rör flickors särskilda behov.

Fält- och fritid inom Barn och ungdomsavdelningen är den enhet inom Kungsholmens stadsdelsförvaltning som bland annat samordnar och driver alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet.

I verksamhetsplanen (VP) för 2007 har Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutat att nämndens mål under kommunfullmäktiges mål om att staden ska vara en attraktiv plats för boende, företag och besök är att det förebyggande arbetet för barn och ungdomar ska utvecklas.

Vidare skriver nämnden i VP 2007 att ungdomskullarna växer på Kungsholmen. Inom stadsdelsområdet finns även platser som samlar ungdomar från hela stockholmsområdet. I ett utvecklat förebyggande arbete bland barn och ungdomar är det viktigt med fältassistenter verksamma inom stadsdelsområdet. Varje människa behöver vara efterfrågad och sedd för att utvecklas.

Vi ser insatserna i ansökan som ett led i att utveckla det förebyggande arbetet för barn och ungdomar och ett tillfälle att prioritera och förbättra arbetet med att stärka flickor och motverka psykisk ohälsa.

Det vill vi göra genom att skapa ett forum med riktade aktiviteter och goda förebilder. Vi vill erbjuda aktiviteter där vi arbetar med den egna tilltron och självkänslan. Vi vill att flickor och pojkar ska ha möjlighet att delta på lika förutsättningar i de aktiviteter som vi arrangerar. Idag deltar pojkar i högre utsträckning än flickor i aktiviteterna. Flickorna är i vissa fall åskådare men hämmade att ta en mer aktiv roll. Genom att ha en mer riktad verksamhet för flickor kan vi erbjuda ett program där flickor vågar ta utrymme. Vi vill på detta sätt erbjuda sammanhang som stärker självförtroende, ansvarstagande och uttrycksförmåga som nämnden också beskriver i VP 2007.

Vi vill med finansieringsstöd från länsstyrelsen under kommande två terminer prioritera arbetet med flickors psykiska ohälsa som enligt flera undersökningar är ett högaktuellt område.

Bakgrund

STOCKHOLMSENKÄTEN VISAR PÅ PSYKISK OHÄLSA HOS MÅNGA FLICKOR

Stockholms stads socialtjänstförvaltning och utbildningsförvaltning genomför vartannat år en undersökning av riskbeteenden bland elever i grundskolor och gymnasier. 2006 års undersökning har genomförts enligt samma modell som undersökningarna år 2000, 2002 och 2004.

Datainsamlingen är utförd av Utrednings- och Statistikkontoret (USK) på uppdrag av Preventionscentrum Stockholm, Precens. Undersökningen var en totalundersökning i de berörda årskurserna och genomfördes som enkät.

Sammanlagt har 253 skolor i Stockholms län deltagit i undersökningen. I Stockholms stad deltog 62 kommunala grundskolor och 24 kommunala gymnasier. Friskolorna i Stockholms stad deltog på frivillig basis. 57 friskolor tillfrågades om deltagande. 46 skolor (18 grundskolor och 28 gymnasieskolor) deltog i undersökningen.

Enligt Stockholmsenkäten är flickors psykiska ohälsa en påtaglig problematik. De flickor som framförallt uppmärksammas är de som uttrycker sig i olika desillusionerade och destruktiva former. Flickor, särskilt i gymnasieåldern, uppger i hög utsträckning att de lider av olika psykosomatiska besvär som till exempel huvudvärk och sömnrubbningsar. Den dåliga självkänslan genomsyrar svaren. I årskurs 2 på gymnasiet är t.ex. 37 % av flickorna på Kungsholmen ofta deprimerade eller ledsna utan att veta varför. Motsvarande snitt för hela staden är 33 %. Kungsholmens värde är det fjärde högsta i staden. Många flickor vill ändra på sig och uppgav att de inte tycker att de räcker till eller duger som de är.

RAPPORT FRÅN ALKOHOLKOMMITTÉN VISAR MOTSVARANDE RESULTAT

En rapport från Alkoholkommittén visar att unga flickor inte bara har ändrat sina alkoholvanor i form av ökad konsumtion utan också att de är missnöjda och bedömer sin livskvalitet sämre än vad pojkar gör under skolår sex till nio.¹ Flickorna anser sig ha svårt att bemästra sin livssituation. De upplever att allt rör sig i en allt snabbare takt. I rapporten framgår att de ofta känner sig vilsna, osäkra på sin egen identitet och sin roll i samhället samt att de i vissa fall känner en avsaknad av sammanhang.²

Vi vill möta detta med sekundärpreventiva insatser (dvs. insatser riktade mot riskgrupper eller individer för att förhindra eller avbryta ett riskbeteende) med fokus på stärkande av

¹ Alkoholkommittén, (Alkoholkommittén 2005), *Tonårsflickors levnadsvanor*, s. 5-6

² Ibid. s, 26 ff.

självkänsla i positiva forum. I samverkan med föräldrar och skola vill vi i ett tidigt skede uppmärksamma flickors signaler som tyder på psykisk ohälsa.

Arbetet med att stärka ungdomars identitet och självkänsla behöver prioriteras och genomsyra verksamheten. Vår ambition är därför att alltid motverka stereotypa könsroller och erbjuda aktiviteter och möten som tilltalar både flickor och pojkar. Många gånger saknas tillräckligt med tillit och självkänsla hos våra flickor för att de ska våga ta samma utrymme som pojkarna. Fält- och fritid för en konstant dialog med olika samarbetspartners kring vad vi kan göra för att stärka ungdomars självkänsla och bidra med positiva influenser.

FORSKNING VISAR ATT FLICKOR RISKERAR ATT HAMNA UTANFÖR TÄVLINGSMOMENT OCH UTMANINGAR

Beteendevetaren Ingemar Gens uppger att tonåren är den tid då pojkar förmodligen hårdare än någonsin kämpar för en identitet.³ Vi menar att flickor inte är något undantag men att de inte tar samma plats i de forum som erbjuds. Vi vill erbjuda stimulerande aktiviteter där flickorna får utmana sig själva och få inspiration och guidning av förebilder. Ingemar Gens med flera har i sina studier dragit slutsatsen att pojkar från tidig ålder erbjuds mer svängrum och lösare tyglar.⁴ Det faller dem mer naturligt att göra försök och delta i aktiviteter. Den generella stereotypa rollen placerar flickor utanför tävlingsmoment och utmaning.⁵

PROVA PÅ ATT GÖRA NÅGOT SOM LIGGER I GRÄNSLANDET UTANFÖR SIN TRYGGHETSZON SKAPAR UTVECKLING VISAR TIDIGARE ERFARENHET

Att göra något i praktiken leder ofta till en upplevelse av att faktisk kunna förändra sin situation. Den studie som Xist (Stiftelsen Kvinnoforums ungdomsavdelning) genomförde 2005 om åtta ungdomsprojekt visade att prova på att göra något som ligger precis i gränslandet utanför sin trygghetszon skapar utveckling. ”*Vissa ungdomar tar jättekiv och vissa tar små steg, men alla uppnår en bit empowerment*”⁶

Vårt projekt inriktar sig på de faktorer som kan generera större tillit till den egna förmågan och har fokus på de positiva processer som skapas hos var och en. Det gör vi bland annat genom att stärka flickorna med uppmuntran som leder dem till att bli ägare av sina liv, på individ- grupp- och samhällsnivå.

Syfte med projektet

- Skapa ett forum för flickor med riktade aktiviteter och goda förebilder.
- Stärka flickor att utvecklas på sina egna villkor

³ Gens, Ingemar, (Seminarium 2005), *Från vagga till identitet Hur flickor blir kvinnor och pojkar bli män*, s. 66

⁴ Ibid., s.10

⁵ Ibid., s.48

⁶ Xist, (Xist/Kvinnoforum, 2005) Ungs tjevers och killars ökade empowerment – en studie av åtta empowermentprojekt för unga tjejer och killar, s.27

- Belysa och diskutera vad som händer när en flicka bryter mönster som är förknippade med stereotypa könsroller
- Skapa ett alkohol- och drogpreventivt arbete med fokus för flickor
- Med vår kompetens utmana flickorna med självstärkande metoder
- Inspirera flickor att se med tillförsikt på framtiden

Målgrupp och omfattning

Den specifika målgruppen är Kungsholmsflickor 12 – 18 år. Flickor till projektet kommer att inspireras och motiveras att medverka i arbetet genom möten med fältassistenter och fritidspersonal, genom skolornas elevhälsoteam, genom dialog med de föräldrar som har eller tar kontakt med enheten och övriga samarbetspartners.

Deltagarantalet kommer att variera. I de öppna aktiviteterna kan man vara flera och i de mer sammanhållna grupperna är en bra storlek 10 - 12 flickor. Under projekttiden räknar vi med att 30 - 40 flickor medverkar mer eller mindre kontinuerligt.

Metod och genomförande

Flickors psykisk ohälsa eller signaler om att de inte mår bra har flera orsaker som grund men återkommande teman i de rapporter och underlag som finns visar på en känsla av ensamhet och att inte riktigt duga till. Flickorna blir tilldelade sociala roller som inte alltid är lätt att ändra. Det kan också vara svårt för ungdomar att hitta kommunikationskanaler till sina föräldrar, vilket gör att de sluter sig inom sig själva och mår ännu sämre.⁷

I vårt val av aktiviteter kommer vi att ta hänsyn till fler aspekter. Vi vill stimulera olika faktorer; reflektion kring sin egen kapacitet, låta ungdomar växa genom att pröva nya utmaningar och framförallt vill vi ge utrymme för samtalet. Samtalet kommer att ha högsta prioritet i projektet. Många gånger samlar man flickor i gruppverksamheter med fokus endast kring samtalet medan samtalet här är ett aktivt incitament som får växa fram och löpa parallellt med verksamheten.

Vi kommer att sätta samman ett program med olika infallsvinklar på personlig utveckling. Aktiviteterna är sådana där vi oftast ser pojkar som aktiva deltagare och flickorna som passiva åskådare. Aktiviteterna riktar sig inte till en fast grupp. På det sättet hoppas vi kunna möta fler flickor som är i behov av att möta en vuxen utanför hemmet.

I verksamhet med ungdomar är det viktigt att vara flexibel och lyhörd till de trender och kulturer som är aktuella för tillfället. För att nå flickorna vill vi därför anpassa programmet så att de kan anmäla sig till det tillfälle som tilltalar en. Aktiviteten i sig är utvald utifrån det som får fler att vilja delta men också något som utmanar dem att pröva saker som de inte har gjort förut. Kunskapen och modet att bryta sitt satta mönster för vad de kan gå även att förvärvas till den sociala tillvaron.

Varje forum kommer att avslutas med en gemensam samling där vi bjuder in en kvinnlig förebild som inspiratör. Vår ambition är att förebilden är med i aktiviteten för att sedan

⁷ BRIS rapporten 2007, s. 30

delta i återsamlingen. Vi kommer att söka personer som har möjlighet att förmedla hur de förhåller sig till sin självkänsla och om hur mycket man faktiskt klarar av om man bara har mod att tro på sig själv och sin kapacitet. Samtliga deltagare skall också få med sig en positiv återkoppling.

Förväntade resultat

Vi förväntar oss att skapa ett stimulerande aktivitetsschema för Kungsholmens ungdomsflickor som stärker dem och ger förutsättningar för en positiv utveckling.

Implementering i den ordinarie verksamheten

Genom att vara observanta på de deltagare som är med så vill vi identifiera utvecklingsområden för den ordinarie verksamheten. Vi ser att det här är ett ypperligt sätt för oss att möta de flickor som befinner sig i riskzon. Vi känner redan till ett flertal av dem och vi har deras tillit. Det här innebär att vi möts i något mer än de annars bekymmersamma samtalen och de gemensamma positiva upplevelserna leder förhoppningsvis till ytterligare en dimension i relationen.

Tidplan

Projektet avser att starta med första tillfället i augusti 2007 med avslutning i maj 2008

Utvärdering och uppföljning

Vid varje sammankomst förs minnesanteckningar. En utvärderingsblankett delas ut och fylls i vid varje tillfälle. Vid projektets slut görs en utvärdering med berörda ungdomar och personal.

Utvärderingen omfattar de i projektet ingående grupperna som fältassistenter och fritidspersonal, skolornas elevhälsoteam och föräldrar. Frånvaro i skolan kommer att följas upp tillsammans med andra normbrytande beteenden.

Kontakter har tagits med ungdomsstyrelsen om ekonomiskt stöd för extern utvärdering.

Projektbudget – förebyggande insatser

Huvudman:	Kungsholmens Stadsdelsförvaltning
Projekt:	Visa vägen
Ansvarig kontaktperson:	Chef fält- och fritid Pernilla Vera Jr
Telefon:	0761-208 755
E-post:	pernilla.vera.jr@kungsholmen.stockholm.se
Budget avser tiden:	1/8 2007- 31/7 2008
Projektid:	12 månader

Kostnader	Tkr
Personalkostnader inkl. sociala avgifter	190
Intern utvärdering och administration	11
Tre större pröva-på-aktiviteter	87
Fyra mindre pröva-på-aktiviteter	19
Totalsumma projektkostnader	307

Finansieringen består av egna insatser om 154 tkr samt det sökta projektbidraget från Länsstyrelsen om 153 500 kronor.

Underskrift ansvarig

Pernilla Vera Jr
Enhetschef Fält och fritid